

TURKISH COMMERCIAL CODE BY CAPITAL INCREASE IN COUNTRY RESOURCE: INSURANCE COMPANIES REVIEW

Suphi Aslanoglu¹, Tuba Derya Baskan²

¹Kırıkkale University. s.aslanoglu@hotmail.com

²Kırıkkale University. tdbaskan@gmail.com

Keywords

Internal sources,
capital increase.

ABSTRACT

Companies have their *sui generis* identities separate from owners or shareholders. They run their activities in consistent with that identity. The activities are production goods and services, trade them and eventually making profit. Companies need to have some assets to do those activities and the assets need to be financed by certain sources. The sources come from either domestically or externally. In this study, we focus on domestic sources originated from the company itself and specifically examine the capital increase from internal sources. The pre-conditions, benefits, importance and procedures for capital increase are dealt in terms of Turkish Commercial Code numbered 6102. Analyzing the last three years' financial data of insurance companies listed, we make some observations about whether they increase capital depending on domestic sources.

TÜRK TİCARET KANUNUNA GÖRE SERMAYE ARTIRIMI: HALKA ARZ OLUNAN SİGORTA ŞİRKETLERİNDE İNCELEME³

³Bu çalışmanın "Türk ticaret kanununa göre iç kaynaklardan sermaye artırımı" ile ilgili kısmı 13. Ulusal İşletmecilik Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

İç kaynak,
sermaye taahhüdü,
şartlı sermaye artırımı,
sermaye artırımı.

ÖZET

İşletmelerin sahip ya da ortaklıklarından ayrı olarak kendilerine özgü kişilikleri vardır. İşletmeler de bu kişiliklerine uygun olarak faaliyetlerini yerine getirirler. Bu faaliyetler mal ya da hizmet üretebilmek, alım satım yapabilmek ve nihai olarak kâr elde etmektir. İşletmelerin bu faaliyetleri yapabilmesi için de bir takım varlıklara sahip olması gerekmektedir. Bu varlıkların ise birtakım kaynaklardan finanse edilmesi gerekmektedir. Bu kaynakların bir kısmı dışarıdan karşılanırken bir kısmı ise işletmenin iç kaynaklardan karşılanmaktadır. Bu çalışmada, işletmelerin faaliyetlerini sürdürebilmesi için ihtiyaç hissettiği sermaye artırımı şekilleri üzerinde durulmuştur. İşletmelerin sermaye artırımına gitme koşulları, yararları, önemi ve usulleri üzerinde durularak konu 6102 sayılı TTK açısından ele alınmıştır. Hisseleri halka arz olunan sigorta şirketlerinin son 4 yıllık finansal verileri incelenmek suretiyle bu şirketlerin sermaye taahhüdü, iç kaynaklardan ve şarta bağlı sermaye artırımı yöntemleri incelenmiş, bu yöntemlerin ne derece kullandıklarına ilişkin birtakım tespitlerde bulunulmuştur.

1. GİRİŞ

İşletmeler global iş dünyasındaki gelişmeler neticesinde sürekli kendilerini yenilemeli ve gelişmelere ayak uydurmalıdırlar. Nihayetinde asıl amaçları kâr elde etmek olan işletmeler bu amaçlarını yerine getirebilmek için faaliyet göstermektedirler. Bunun için de işletmeler hem gerekli gördükleri yatırımın yapılabilmesi için hem de geçmiş yıl zararlarının öz kaynak rakamlarını azaltması gibi nedenlerle sahip oldukları sermayeyi uygun şekilde kullanmalı ve gerektiği takdirde uygun kaynaklar ile sermaye artırımına gitmelidirler. 1957 yılından beri yürürlükte olan Türk Ticaret Kanununun (TTK) da, global iş dünyasındaki gelişmeler neticesinde anonim ve limited şirketlerin sermaye ihtiyacını süratle ve kolayca karşılayabilmek için sermaye artırım yöntemlerini yeniden düzenlemiş ve üç farklı yöntem ile yapılabileceğini belirlemiştir. Bunlar;

1. Sermaye Taahhüdü Yoluyla Artırım
2. Şarta Bağlı Sermaye Artırımı
3. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı

1.1. SERMAYE TAAHHÜDÜ YOLUYLA ARTIRIM

TTK'nın 462. Maddesinin üçüncü fıkrasında '*Bilançoda sermayeye eklenmesine mevzuatın izin verdiği fonların bulunması hâlinde, bu fonlar sermayeye dönüştürülmeden, sermaye taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılamaz. Hem bu fonların sermayeye dönüştürülmesi hem de aynı zamanda ve aynı oranda sermayenin taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılabilir. Artırım genel kurul veya yönetim kurulu kararının ve esas sözleşmenin ilgili maddelerinin değişik şeklinin tescili ile kesinleşir. Tescil ile o anda mevcut pay sahipleri mevcut paylarının sermayeye oranına göre bedelsiz payları kendiliğinden iktisap ederler. Bedelsiz paylar üzerindeki hak kaldırılmaz ve sınırlandırılmaz; bu haktan vazgeçilemez.*' hükmü yer almaktadır (TTK, m.462/f.3).

Buna göre şirket bilançosunda sermayeye eklenebilecek fonlar var ise, öncelikle bu fonlar ile sermaye artırımı yapılacaktır. Bu fonlar kullanılmadan sermaye artırımı sermaye taahhüdü yoluyla yapılamayacaktır. Fakat şirketin acilen nakit ihtiyacı olması durumunda ya da nakdi sermaye artırımına acilen ihtiyacı olması gibi şartlarda mevzuatın izin verdiği fonlardan kullanım yapılabilmektedir. 6102 sayılı kanuna göre sermaye taahhüdü yoluyla sermaye artırım; esas sermaye sisteminde sermaye artırımı ve kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımı olmak üzere iki başlık altında düzenlenmiştir.

1.1.1. ESAS SERMAYE SİSTEMİNDE SERMAYE ARTIRIMI

Esas sermaye sisteminde sermaye artırımı işleminin sözleşme değişikliğini gerektirmesi nedeniyle bu konuda karar alma organı, TTK m.456/II'de de ifade edildiği üzere, şirket genel kuruldur. Esas sermayenin artırılması sürecinde esas sözleşmede yer alan sermaye maddesinin değiştirilmesi gerekmektedir. Esas sözleşmede bulunan esas sermayeye ilişkin eski metnin yerini alacak yeni sözleşme metni, yönetim kurulu tarafından hazırlanır. Bu değişiklik için genel kurul TTK m.421/I'de öngörülen nisap ile toplanır ve karar alır (Akin, 2013: 16).

1.1.2. KAYITLI SERMAYE SISTEMİNDE SERMAYE ARTIRIMI

Kayıtlı sermaye sistemi sayesinde, şirketlerin sermaye yapısının esnek şekilde düzenlenmesi ve ihtiyaç halinde yeni hisse senetlerinin zaman kaybetmeksizin çıkarılması sağlanmaktadır. TTK m.460/1 uyarınca halka açık olmayan bir anonim şirkette ilk veya değiştirilmiş esas sözleşme ile sermayeyi artırma yetkisi yönetim kuruluna verilmiş ise yönetim kurulu sermaye artırımını esas sözleşmede belirtilen kayıtlı sermaye tavanına kadar ve öngörülen yetki sınırları içinde gerçekleştirebilir (Akin, 2013: 19).

1.2. ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI

6102 sayılı TTK ile sermaye artırımında üçüncü bir yöntem eklenmiştir. Buna göre TTK'nın 463. Maddesinin birinci fıkrasında, *'Genel kurul, yeni çıkarılan tahviller veya benzeri borçlanma araçları nedeniyle, şirketten veya topluluk şirketlerinden alacaklı olanlara veya çalışanlara, esas sözleşmede değiştirme veya alım haklarını kullanmak yoluyla yeni payları edinmek hakkı sağlamak suretiyle, sermayenin şarta bağlı artırılmasına karar verebilir'* hükmü yer almaktadır. Aynı zamanda ikinci fıkrasında *'Sermaye, değiştirme veya alım hakkı kullanıldığı ve sermaye borcu takas veya ödeme yoluyla yerine getirildiği anda ve ölçüde kendiliğinden artar'* hükmü yer almaktadır (TTK, m.462/f.1-2).

TTK'nın bu hükümlerine göre şartlı sermaye artırımını, yeni çıkarılacak tahvillerin ve benzeri borçlanma araçlarının şirketin pay sahiplerine dönüşmelerini amaçlayan, bu yolla şirkete sermaye sağlayan ve çalışanlar için pay senedi çıkarılmasına olanak veren bir sermaye artırımını yöntemidir (Komisyon Raporu, m. 463). Bu yöntemde sermaye artırımının gerçekleşmesi için şarta bağlı olarak üçüncü kişilerin kendilerine tanınan haklarını kullanma kararı almaları gerekmektedir. Şarta bağlı sermaye artırımını için esas sözleşmede bir hüküm bulunmalı, artırımın şartları ve kuralları bu hükümde yer almalıdır (Şengür, 2011;115-116).

1.2.1. SINIRLAMALAR

TTK m.464/1'e göre şartlı olarak artırılan sermayenin toplam itibarî değeri, sermayenin yarısını aşamaz. Bu sınırlama ile kanun koyucu, sermaye artırımını konusunda şirket organları dışındaki bir mercie verilecek yetkinin çerçevesini belirlemektedir. Sonuç itibarıyla bu durum istisnai bir durumdur ve bir sınıra bağlanmak zorundadır. Aksi durumda şirketin sermayesi üçüncü kişiler tarafından sınırsız olarak artırılabilir. TTK zaman konusunda bir sınırlama getirmemiştir. Genel kurul gerekli görmesi halinde, genel olarak veya belirli kullanma amacına yönelik olarak belli bir süre içinde sermaye artırımının gerçekleşmesini öngörebilir. Kanunda belli bir sürenin öngörülmemesinin amacı, şirketin uzun vadeli borçlanmasının sermaye artırımını kararı ile kısıtlanmasını engellemektir (Akin, 2013:26).

1.2.2. ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMINDA HAK SAHİPLERİNE SAĞLANANA HAKLAR

Alacaklı veya çalışanlara tanınan değiştirme veya alım haklarının kullanılabilmesinin bir diğer ön koşulu da, mevcut pay sahiplerinin rüçhan haklarının kaldırılması ve bu hususun TTK 465/1 maddesi (d) bendi uyarınca esas sözleşmeye açıkça yazılmasıdır.

Bu durumun mevcut pay sahiplerinin şirket sermayesine katılım oranını etkileyeceği, diğer bir deyişle azaltacağı için, kanun koyucu pay sahiplerinin menfaatlerine halel gelmemesi için TTK'nın 466ncı maddesi ile ihraç edilen yeni değiştirme ve alım haklarını içeren borçlanma araçlarının öncelikli olarak payları oranında pay sahiplerine önerilmesi şartını düzenlemiştir. Bununla birlikte pay sahiplerine tanınmış olan "önerilmeye muhatap olma hakkı", haklı sebeplerin varlığı halinde kaldırılabilir veya sınırlandırılabilir.[6] Çalışanlara tanınan alım hakkında, pay sahiplerine önerilmeye muhatap olma hakkı tanınması gerekmemektedir. Ancak bu durumda da rüçhan hakları kısıtlanacak pay sahiplerinin hakları TTK 466/3 kapsamında koruma altında olacaktır (Altaş, 2010:150)

1.3. İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIM

TTK'nın 462 maddesinin birinci fıkrasında '*Esas sözleşme veya genel kurul kararıyla ayrılmış ve belirli bir amaca özgülenmemiş yedek akçeler ile kanuni yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısımları ve mevzuatın bilançoya konulmasına ve sermayeye eklenmesine izin verdiği fonlar sermayeye dönüştürülerek sermaye iç kaynaklardan artırılabilir*' hükmüne yer verilmiştir.

Bu mevzuat hükmüne göre iç kaynaklar gösterilmek ve mevzuatta fonlara gönderme yapılmaktadır. İç kaynaklardan sermaye artırımı için sağlanan fonlar dağıtılmayan geçmiş yıl kârları, kanuni yedek akçeler ile vergi kanunları veya diğer kanunlar uyarınca teşvik amacıyla vergi dışında tutulan ancak sermayeye ilavesi zorunlu tutulan veya belli bir süre işletmeden çekilmesi yasaklanan kazançlardan meydana gelmektedir (Ercan, 2012; 220).

Şirketlerde sermaye artırımı genellikle dış kaynaklardan finanse edilerek yapılmaktadır. Bunun yanı sıra şirketlerin çok fazla başvurduğu yöntemlerden biri olarak da karşımıza iç kaynaklar gelmektedir. İç kaynaklardan sermaye artışı şirketlere ek bir finansman kaynağı sağlamayıp şirketlerin mal varlıklarını da efektif olarak artırmamaktadır. Bununla birlikte şirketlerin itibarı artmakta, mali bünyesi kuvvetlenmekte ve bir takım vergisel avantajlarda sağlamaktadır (Yavuz, 2013;130).

Bu çalışmanın asıl konusunu oluşturan 'İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı' 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre daha ayrıntılı bir şekilde incelenecektir.

1.3.1. 6102 SAYILI TTK İLE İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIŞI

Sermaye artırımı, yeni paydaşların katılması veya mevcut pay sahiplerinin rüçhan haklarını kullanarak yeni pay almaları sonucu dış kaynaklardan gerçekleştirilebileceği gibi, şirketin mal varlığında bulunan bazı kaynakların kullanımıyla yapılan artırımı sayesinde de gerçekleştirilebilir. Bu şekilde ortaklar mal varlığını büyütmeden, muhasebe işlemleri sonucunda, esas sermaye mal varlığı değerine yaklaştırılması suretiyle iç kaynaklardan sermaye artırımı yapabilir (Akkale, 2013; 35). Yani işletmelerin gerçek anlamda sermayelerini artırmayan ancak bilançonun pasifinde mevcut olan; yasal ve ekonomik yönden aktarılabilen öz sermaye unsuru fonların sermayeye eklenmesiyle gerçekleştirilir (Yıldız, 1991;104).

İç kaynaklardan sermaye artırımını ile şirketlerin amacı; şirketin yıllık kâr oranının ve pay senetlerini kurunun düşürülmesi, kâr dağıtımında dengenin sağlanması ve ortaklık kredisinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır (Akkale, 2013; 35).

6102 sayılı TTK'nın 462. Maddesinde düzenlenen iç kaynaklardan sermaye artırımını kanunda ilk defa düzenlenmiştir. 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanununda bu yöntemde değinilmemiş olsa da, işletmelerin çok fazla başvurduğu bir yöntemdir. Bu yöntem yargı ve Gümrük Ticaret Bakanlığı uygulamasında kabul edilmektedir. 6102 sayılı TTK'ya göre iç kaynaklar yasal dayanağa kavuşturulmuştur (Yavuz, 2013;129). Bu maddenin birinci fıkrasına göre, iç kaynaklar esas sözleşme ve/veya genel kurul kararıyla ayrılmış (isteğe bağlı) yedek akçeler ile kanuni yedek akçelerin serbest kısımlarıdır (Komisyon Raporu, 96). Yani Kanun'un 462. Maddesinde izin verilen bazı fonlar sermayeye dönüştürülebilir. Örneğin; sözleşme veya genel kurul kararıyla ayrılmış ve belirli bir amaca özgülenmemiş yedek akçeler ile kanuni yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısımları ve mevzuatın bilançoya konulmasına izin verdiği fonlar ile sermaye iç kaynaklardan artırılabilir. Sermayenin artırılan kısmını, iç kaynaklardan karşılayan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğu, onaylanmış yıllık bilanço ve yönetim kurulunun vereceği açık ve yazılı bir beyanla doğrulanır. Bilanço tarihinin üzerinden altı aydan fazla zaman geçmiş olduğu takdirde, yeni bir bilanço çıkarılması ve bunun yönetim kurulu tarafından onaylanmış olması şarttır (Karadeniz, Erişim tarihi: 12.09.2013)

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre iç kaynaklardan sermaye artırımını aşağıdaki kalemlerde açıklanmaktadır.

1.3.1.1. YEDEK AKÇELER

6102 sayılı TTK'da yedek akçeler ile ilgili hükümlerin düzenlenmesinde, 6762 sayılı TTK'daki hükümler esas alınmakla beraber gelişen ekonomi ve ticari hayata göre yeni anlayışlara ve ilkelere yer verildiği görülmektedir.

Kanuni Yedek Akçe; TTK'da yedek akçe ayrılmasını zorunlu kılan hükümlerine göre ayrılan yedek akçelerdir. Bu bakımdan sermaye şirketleri kârlarının belirli bir kısmı için yedek akçe ayırmak zorundadırlar (Şengür, 2011; 111). 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre kanuni yedek akçe 519. Maddede düzenlenmiştir. TTK'da kanuni yedek akçeler, "Genel Kanuni Yedek Akçe" ile "Şirketlerin İsteği ile Ayırdığı Ayrılan Yedek Akçe" olmak üzere ikiye ayrılmışlardır.

- **Genel Kanuni Yedek Akçeler;** kanuna göre, şirketler yıllık kârlarının %5 ile ödenmiş sermayenin %20'sine ulaşınca kadar genel kanuni yedek akçe ayırırlar.
- **Şirketin İsteği ile Ayırdığı Yedek Akçe;** Buna ilişkin düzenleme 521. madde de yapılmıştır. TTK'nın 521. maddesinde "Yedek akçeye yıllık kârın yüzde beşinden fazla bir tutarın ayrılacağı ve yedek akçenin ödenmiş sermayenin yüzde yirmisini aşabileceği hakkında esas sözleşmeye hüküm konabilir. Esas sözleşme ile başka yedek akçe ayrılması da öngörülebilir ve bunların özgülenme amacıyla harcanma yolları ve şartları belirlenebilir." hükmü yer almaktadır (Akyol, Erişim Tarihi: 05.11.2013).

Türk Ticaret Kanunu'nun 466. ve 534. maddeleri gereği, anonim ile limited şirketlerin elde ettikleri safi kârlar üzerinden kanuni yedek akçe ayırmaları gerekmektedir. TTK'nın 466. maddesinin üçüncü fıkrasında kanuni yedek akçelerin kullanım alanlarına ve koşullarına yer verilmiştir. Buna göre, kanuni yedek akçe, şirket esas sermayenin yarısını geçmedikçe, sermaye artırımı için kullanılamaz. Buna karşılık, kanuni yedek akçenin esas sermayesinin yarısını geçen kısmının sermaye artırımında kullanılması mümkündür. Bununla birlikte, şirket ana sözleşmesinde kanuni tavanı aşan kısmın sermaye artırımından başka bir amaç için (örneğin; taşıt alımı) kullanılması öngörülmüş olabilir. Bu durumda, kanuni tavanı aşan yani şirket esas sermayesinin yarısını geçen kanuni yedek akçenin sermaye artırımında kullanılabilmesi için, ana sözleşmedeki amaç hükmünün kaldırılması yahut değiştirilerek sermaye artırımında kullanmaya uygun hale getirilmesi gerekir. Diğer yandan, kanuni yedek akçelerin, TTK'nın 466. maddesinin 3. fıkrasına aykırı olarak sermaye artırımında kullanılması halinde, sermaye artırımı aynı zamanda ana sözleşme değişikliği niteliğinde olduğundan ve genel kurulca kararlaştırılması gerektiğinden ilgili genel kurul kararı Kanun'un emredici hükmüne aykırılık teşkil edeceğinden batıl kabul edilebilecektir. Holding şirketler ile özel kanunlara tabi olan anonim ve limited şirketler bu genellemeneden müstesnadır (Altaş, Erişim tarihi: 12.12.2013).

1.3.1.2.FONLAR

TTK'nın 462 maddesinin birinci fıkrasına göre iç kaynaklardan sermaye artırımı yapılacak kaynaklardan biri de fonlardır. Buna göre sermayeye konacak fonlar ismen belirtilmemiş, fakat "mevzuatta sermayeye eklenmesine izin verilen fonlar" şeklinde bir tanımlama yapılmıştır. Bu fonlara örnek olarak, yeniden değerlendirme, ihraç primleri, iştirak ve taşınmaz satış hâsılatı, yabancı para çevrim farkları, par senedi iptal kârları ve enflasyon fonu sayılabilir (Yavuz, 2013; 131).

Bilançoda sermayeye eklenmesine mevzuatın izin verdiği fonların bulunması hâlinde, bu fonlar sermayeye dönüştürülmeden, sermaye taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılamaz. Hem bu fonların sermayeye dönüştürülmesi hem de aynı zamanda ve aynı oranda sermayenin taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılabilir. Artırım genel kurul veya yönetim kurulu kararının ve esas sözleşmenin ilgili maddelerinin değişik şeklinin tescili ile kesinleşir. Tescil ile o anda mevcut pay sahipleri mevcut paylarının sermayeye oranına göre bedelsiz payları kendiliğinden iktisap ederler. Bedelsiz paylar üzerindeki hak kaldırılmaz ve sınırlandırılmaz; bu haktan vazgeçilemez (Karadeniz, Erişim tarihi: 12.09.2013).

Maddenin gerekçesine göre; üçüncü fıkranın birinci cümlesi pay sahiplerinin korunması amacıyla konulmuş, istisnası bulunmayan, başka bir deyişle hiçbir sebeple bertaraf edilemeyecek olan emredici bir kuraldır. Uygulamada, bazı şirketlerin, bilançoda sermayeye eklenebilecek bir fon mevcutken veya böyle bir fonun hesaplanıp bilançoaya konulması yolu açıkken, önce nakdî sermaye artırımı yaparak ve çoğu kez bunun miktarını yüksek tutarak, artırıma bazı pay sahiplerinin katılmamalarından diğer bir grup pay sahibine yarar sağladıkları görülmektedir. Kural hâkim öğretinin ve Yargıtay'ın görüşlerini kanunlaştırmaktadır. Bu emredici kurala aykırılığın hukukî sonucu butlandır.

Bir şirket bilançosunda mevzuatın sermayeye eklenmesine izin verdiği fonlar bulunduğu sürece sermaye artırımını yapılamayacak yapılmış olsa bile arttırılan sermaye hiçbir sonuç doğurmayacaktır.

Kısaca fon yasağı, hâkim sermayedarın hem pay sahipliği hem de mali gücünü kötüye kullanarak diğer küçük pay sahiplerine zarar vermesinin önüne geçmek için getirilmiş bir düzenlemedir. Dolayısı ile pratikte bir sermaye artırımını sırasında 462. maddenin bu ruhu da dikkate alınarak bir sonuca ulaşılması ilerleyen dönemde kuvvetle muhtemel olumsuzlukları önleyecektir.

Ancak doğaldır ki, bir şirket normal ekonomik koşullarda dışarıdan nakit girişine ihtiyaç duyar ve çoğu zaman tüm bu işlemlerin çok kısa bir süre içinde sonuçlandırılması zorunluluk halini alır. Bu nedendir ki 462.madde aynı zamanda eş zamanlı olarak sermaye artırımını düzenlemektedir.

Buna göre, şirket eş zamanlı olarak sermayesini hem fonlar ile hem de sermaye taahhüdü ile yerine getirebilir. Yine bu işlemde de fonun şirket bünyesine gerçekten bulunduğuna ilişkin olarak yukarıda belirtilmiş olan prosedürlerin yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu sermaye artırımını eş zamanlı olarak yapılsa bile fonlar nedeniyle bedelsiz olarak hisse senedi alacak olan pay sahipleri bedelli sermaye artırımına iştirak etmek zorunda değildir (Nazalı, Erişim tarihi: 2.08.2013).

Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yayımlanan 2003/3 sayılı İç Ticaret Tebliğine göre nakit paradan başka sermaye artırımında kullanabilecek fonlar şunlardır (Ercan, 2012; 220-221).

- Değer artış fonu
- İştiraklerden gelen artış fonu
- Maliyet artış fonu
- İştirak hisseleri ve taşınmaz satış kârlarının ilavesi
- Dağıtılmayan geçmiş kârlar
- Enflasyon düzelmesinden kaynaklanan geçmiş yıllar kârları ile sermaye enflasyon düzeltme olumlu farkları
- 5024 sayılı Kanunla VUK'nun mükerrer 298. Maddesinde yapılan değişiklikle 31.12.2004 tarihli bilançoların düzeltilmesi sonucu hesaplanan öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları
- 5746 sayılı kanun uyarınca TÜBİTAK ve benzeri kuruluşlar tarafından ödenen hibeler (devlet yardımları)
- 5811 sayılı kanun uyarınca işletmeye aide edilen kazanç farkları,
- Hisse senedi ihraç primleri.

1.3.3. İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIM USULÜ

İç kaynaklardan sermaye şekli daha önceden de belirtildiği gibi şirketlere dışarıdan mal varlığı getirilmeden, özel bir esas sözleşme değişikliği ve özel bir sermaye artırımındır (Yavuz, 2013; 136). Şirketler iç kaynaklardan sermaye artırımını yaparlarken dikkat etmeleri gereken usuller aşağıdaki gibidir.

- Şirketler sermaye artırımına payların nakdi bedelleri tamamen ödenmediği sürece gidemezler. Yani şirketin ödenmemiş sermayesi var ise bunun ödenmiş olması gerekmektedir. Bunun istisnası ise iç kaynaklardan yapılan sermaye artırımındır. İç kaynaklardan sermaye artırımı için payların tamamının veya bir kısmının ödenmiş olması gerekmemektedir (A.g.m., 136)
- **TTK'ya göre şirketler sermaye artırımında yönetim kurulu tarafından bir beyan imzalamalıdır. TTK'nın 457. Maddesinin birinci fıkrasına göre "Yönetim kurulu tarafından sermaye artırımının türüne göre bir beyan imzalanır. Beyan, bilgiyi açık, eksiksiz, doğru ve dürüst bir şekilde verme ilkesine göre hazırlanır"** hükmü yer almaktadır. Buna göre, bu beyanda iç kaynaklardan sermaye artırımının yapılması için sermaye artırımının hangi kaynaklardan karşılandığı, bu kaynakların gerçekten bulunup bulunmadığı ve şirketin mal varlığı içinde olduğunun garantisi verilmektedir. (Madde 457). Şirketler tarafından verilen beyanın yanlış, hileli, eksik, sahte, gerçeği yansıtmama olaylarından dolayı hukuka aykırılıkların olması ve zararın ortaya çıkması durumunda ise belgeyi düzenleyenlere hukuki yaptırımlar uygulanacaktır (TTK Madde 549).
- Şirketlerin iç kaynaklardan sermaye artırımını yapmaları durumunda, artırımın tescil edilebilmesi için şirketin öz varlığının tespiti, şirket sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığı, sermayenin hangi oranda bulunduğu ve iç kaynaklardan artırılan tutarın şirketin bünyesinde gerçekten var olduğuna ilişkin raporun yeminli mali müşavir (YMM) ya da serbest muhasebeci mali müşavir (SMMM) tarafından ticaret sicili müdürlüğüne verilmesi gerekmektedir (Yavuz, 2013; 136).
- Esas sermaye artırımında genel kurul, kayıtlı sermaye artırımında yönetim kurulu yetkilidir. Yönetim kurulu icra organı, genel kurul ise karar organıdır. İç kaynaklardan sermaye artırımına karar verme yetkisi kural olarak genel kurula aittir. Yönetim kurulu sermayenin iç kaynaklardan artırılması durumunda sermayenin nereden karşılandığı, kaynağın geçerliliği ve ortaklık malvarlığı içindeki mevcudiyeti hakkında garanti verme hususlarını içeren bir beyan hazırlar (Akkale, 2013; 36). İç kaynaklardan sermaye artırımının da dâhil olduğu her türlü sermaye artırımları için genel kurul öncesi Gümrük ve Ticaret Bakanlığından izin almaları zorunludur (Yavuz, 2013; 138).
- Sermaye artırım kararının alınmasından sonra genel kurul tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde bu kararın yönetim kurulu tarafından şirket merkezinin ve şubelerinin bulunduğu ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili gazetesine ilan ettirilmesi gerekmektedir. Ayrıca internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerin internette yayınlamaları zorunludur. Söz konusu karar üç ay içerisinde tescil edilmezse Gümrük ve Ticaret Bakanlığından alınan izin geçersiz olmaktadır. Artırım kararı ticaret siciline tescil ile geçerlilik kazanacaktır (A.g.e.; 138).

1.4. SERMAYE ARTIRIMINDA USULE UYULMAMASI DURUMUNDAKİ YAPTIRIMLAR

TTK'nın sermaye artırımına ilişkin usullere uyulmaması halinde cezai yaptırımlar özet olarak aşağıdaki gibi olacaktır.

-Genel kurulun, anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararları batıldır. (Yeni TTK 447/c).

-Sermaye artırım türlerindeki düzenlemelere uyulmaması halinde anonim şirketin feshi 353'üncü maddedeki düzenlemeler uyarınca istenebilecektir.

-549'uncu maddede belirtilen belgeleri sahte olarak düzenleyenler ile ticari defterlere kasıtlı olarak gerçeğe aykırı kayıt yapanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası alabilirler.

-550'nci maddeye aykırı hareket edenler üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılırlar.

Yukarıdaki düzenlemeler anonim şirketlere ilişkindir. Ancak, Yeni TTK'nın 644'üncü maddesine göre yukarıdaki düzenlemeler (353, 549, 550'nci madde düzenlemeleri) limited şirketlere de uygulanacaktır. Dolayısıyla, 549 ve 550'nci maddedeki cezai yaptırımlar da, 644'üncü maddenin d fıkrasına göre limited şirketler bakımından da geçerlidir.

Sermaye artırımına ilişkin usullere uyulmaması halinde yukarıda ele aldığımız üzere ciddi cezai yaptırımlar söz konusudur. Sermaye artırımını yapılırken Yeni TTK'nın düzenlemelerine dikkat edilmesi cezai yaptırımlarla karşılaşmak istemeyenler için önemlidir (Öncü, Erişim tarihi:2013).

1.5. LİTERATÜR ÇALIŞMASI

Şirketler global dünyadaki değişim neticesinde bazı faktörlere uyum göstermek zorundadırlar. İşletme faaliyetlerinin uygulanabilmesi için zaman zaman ortaya çıkan kaynak yetersizliğinden dolayı işletme sahiplerinin nakdi veya aynı sermaye artırımını yapmaları gerekmektedir. Burada yapılan literatür çalışmasında yalnızca Yeni TTK ile yapılan sermaye artırımları metodları ile ilgili çalışmalar ele alınmıştır. Bu incelemenin konumuz gereği daha doğru ve somut bilgi vereceği düşünülmektedir.

Şengür (2011) 1957 yılından beri yürürlükte olan Türk Ticaret Kanunun'daki (TTK) değişikliklerin sermaye artırım yönünü ele almıştır. Buna göre yeni TTK'da sermaye artırımını ile ilgili daha yalın bir dil kullanıldığı, sermaye artırım işlemlerinin anonim şirketlerde uygulanabilirliğinin sağlanarak daha çok kolaylaştırıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca Şengel'in (2011) yapmış olduğu çalışmaya göre de 6012 sayılı kanuna göre sermaye şirketleri ile getirilen yenilikler incelenmiştir. Bu çalışmada da yapılan sermaye artırımlarının hukuksal boyutuna değinilmiştir.

Altaş (2012) 6102 sayılı TTK'ya göre anonim şirketlerin sermaye artırımları için yapılan yenilikler ve değişiklikleri ele almıştır. Bu çalışmada daha çok sermaye artırımlarının karar verilme süreci ve uygulanacak prosedürler ortaya konulmuştur. Burada sermaye artırımlarının bütün yöntemleri ele alınmıştır. Altaş daha sonraki çalışmalarında ise şarta bağlı sermaye artırımının ve kanuni yedek akçelerden sermaye artırımında yapılan hataları incelemiştir. Altaş şirketlerin "şarta bağlı sermaye artırımını" önemli bir finansman aracı olarak tanımlamış ve muayyen sermaye sistemlerinin istisnası olarak görmektedir.

Yavuz (2013) 6102 sayılı TTK'ya göre şirketlerin iç kaynaklardan sermaye artırımlarının yasal dayanaklarını incelenmiştir. Kanuna göre sermaye artırım şekli, kuralları ve şartları ortaya konmuştur. Uzelli'ye göre(2013) 6102 sayılı TTK'ya göre işletmelerdeki nakdi sermaye artışı ve işletme içindeki fonların sermayeye eklenmesi konusu hukuksal boyutu ile ele alınmıştır. Akkale (2013) yılında yapmış olduğu çalışmaya göre de sermaye artırımının ön koşulları ve kayıtlı sermaye incelenmiştir. Bu incelemeler halka açık olmayan şirketler bazında ele alınmıştır.

Buraya kadar incelenen literatür çalışmalarının ışığında yapılan bu çalışma ile de halka arz olunan şirketler açısından bakıldığında sermaye artırım metodları incelenmiştir. Çalışmaya baz alınan sigorta sektöründe yapılan çalışma ile de şirketlerin en çok uyguladığı sermaye artırım yöntemlerine bakılmıştır. Literatür incelemesine göre daha çok hukuksal boyutunun ele alındığı sermaye artırım metodlarına yapılan uygulama ile de destek getirilmeye çalışılmıştır.

2. SİGORTA SEKTÖRÜNDE SERMAYE ARTIRIMINA YÖNELİK İNCELEME

Bu çalışmada, sigorta sektöründe halka arz yoluyla faaliyet gösteren 6 şirketin 2010-2013 dönemine ilişkin finansal verileri incelenerek şirketlerin sermaye artırımında uyguladıkları yöntemler tespit edilmeye çalışılmıştır. Uygulama kapsamına alınan şirketler aşağıdaki gibidir;

- Aksigorta A.Ş.
- Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.
- Aviva Sigorta A.Ş.
- Güneş Sigorta A.Ş.
- Ray Sigorta A.Ş.
- Yapı Kredi Sigorta A.Ş.

Yukarıda yer alan ve halka arz yoluyla faaliyet gösteren şirketlerin 2010-2013 dönemlerine ilişkin mali tabloları aşağıda tek tek incelenerek sermaye artırımını var ise hangi yollarla artırımın gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

a) Aksigorta A.Ş.

Aksigorta A.Ş.'nin 2010 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 371.644.405 TL olup bu tutarın 306.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 796.537 TL'lik kısmı sermayeye eklenecek satış kârlarından (sermaye yedekleri), 59.802.506 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 62 TL'lik kısmı statü yedeklerinden, 3.250.020 TL'lik kısmı özel fonlardan, 319.270 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından ve geriye kalan 1.476.010 TL'lik kısmı ise dönem net kârından oluşmaktadır. 31.12.2010 tarihi itibarıyla şirketin nominal sermayesi 306.000.000 TL olup tamamı ödenmiş her biri 1 Kr değerindeki 30.600.000.000 paydan ibarettir.

Şirket 2499 sayılı kanun hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş olup 31.12.2010 itibarıyla şirketin kayıtlı sermayesi 500.000.000 TL'dir. Şirket, 2010 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmemiş olup mevcut sermaye yapısını korumuştur.

Aksigorta A.Ş.'nin 2011 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin öz sermaye toplamı 402.808.562 TL olup bu tutarın 306.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 4.328.261 TL'lik kısmı sermayeye eklenecek satış kârlarından (sermaye yedekleri), 59.802.506 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 62 TL'lik kısmı statü yedeklerinden, -865.162 TL'lik kısmı finansal varlık değerlemesinden, 1.513.576 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından, 31.896.793 TL'lik kısmı dönem net kârından ve geriye kalan 132.526 TL'lik kısmı ise dağıtımına konu olmayan kârdan oluşmaktadır. 2010 faaliyet dönemi ile karşılaştırıldığında, şirketin 2010 yılında 371.644.405 TL'lik olan sermayesi 2011 yılında 31.164.157 TL'lik artışla 402.808.562 TL olarak gerçekleşmiştir. Şirket, 2010 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmemiş olup mevcut sermaye yapısını korumuştur.

Aksigorta A.Ş.'nin 2012 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 423.597.652 TL olup bu tutarın 306.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 4.460.787 TL'lik kısmı sermayeye eklenecek satış kârlarından (sermaye yedekleri), 62.767.184 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 62 TL'lik kısmı statü yedeklerinden, 183.320 TL'lik kısmı finansal varlık değerlemesinden, 1.513.576 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından ve geriye kalan 48.672.723 TL'lik kısmı dönem net kârından oluşmaktadır. 2011 faaliyet dönemi ile karşılaştırıldığında, şirketin 2011 yılında 402.808.560 TL'lik olan sermayesi 2012 yılında 20.789.000 TL'lik artışla 423.597.652 TL olarak gerçekleşmiştir. Şirket, 2011 yılında elde etmiş olduğu 28.932.115 TL tutarındaki dönem kârını ortaklarına kâr payı olarak dağıtmıştır. Şirket, 2012 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmemiş olup mevcut sermaye yapısını korumuştur.

Bu çerçevede, Aksigorta A.Ş.'nin 2010-2013 dönemlerine ilişkin finansal verileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, şirketin herhangi bir sermaye artırımına gitmediği tespit edilmiştir.

b) Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.

Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.'nin 2010 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 455.785.920 TL olup bu tutarın 250.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 53.804.048 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 23.652.466 TL'lik kısmı statü yedeklerinden, 13.367.976 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, 33.888.379 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 8.287.838 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından, 72.785.213 TL'lik kısmı dönem net kârından ve geriye kalan 40.605 TL'lik kısmı ise dağıtımına konu olmayan dönem kârından oluşmaktadır. 31.12.2010 tarihi itibarıyla şirketin nominal sermayesi 250.000.000 TL olup tamamı ödenmiş her biri 1 Kuruş değerindeki 25.000.000.000 paydan ibarettir. Sermaye, 1.000.000 TL tutarındaki 100.000.000 adet A Grubu hisse ve geri kalan tutarda B Grubu hisse ile temsil edilmektedir. Şirket 2499 sayılı kanun hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş olup 31.12.2010 itibarıyla şirketin kayıtlı sermayesi tavanı 300.000.000 TL'dir. Şirket, 2010 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmemiş olup mevcut sermaye yapısını korumuştur.

Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.'nin 2011 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 430.162.083 TL olup bu tutarın 300.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 59.640.083 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 9.095.243 TL'lik kısmı statü yedeklerinden, 1.219.776 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, -9.601.394 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 5.138.865 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından ve geriye kalan 64.669.510 TL'lik kısmı dönem net kârından oluşmaktadır. 2011 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesi 50.000.000 TL'lik artışla 250.000.000 TL'den 300.000.000 TL'ye yükselmiştir. Şirketin 250.000.000 TL olan ödenmiş sermayesi, 30.000.000 TL'lik kısmının olağanüstü yedeklerden, 18.917.988 TL'lik kısmının statü yedeklerinden, 1.01.912 TL'lik kısmının statü yedekleri enflasyon düzeltmesinden, 80.100 TL'sinin ise iştirak satış kazançlarından karşılanması yoluyla toplam 50.000.000 TL tutarında iç kaynaklardan artırılarak 300.000.000 TL'ye yükseltmiştir. Vergi mevzuatı hükümlerine göre, şirketlerin aktiflerinde yer alan gayrimenkul ve iştiraklerin satışından doğan kazançların %75'lik kısmı en az beş tam yıl süreyle pasifte özel bir fon hesabında tutulması kaydıyla kurumlar vergisinden müstesnadır. İstisna edilen kazanç beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilemez veya işletmeden çekilemez. 31.12.2011 tarihi itibarıyla 40.605 TL tutarındaki 2010 yılı sabit kıymet ve iştirak kazancı istisna tutarı dönem içinde sermayeye eklenecek satış kârları hesabına sınıflanmış ve sonrasında sermaye artışında kullanılmıştır. 31.12.2011 tarihi itibarıyla şirketin çıkarılmış sermayesi 3000.000.000 TL olup tamamı ödenmiş her biri 1 Kuruş değerindeki 30.000.000.000 paydan ibarettir. Sermaye, 1.000.000 TL tutarındaki 100.000.000 adet A Grubu hisse ve geri kalan tutarda B Grubu hisse ile temsil edilmektedir. Şirket 2499 sayılı kanun hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş olup 31.12.2011 itibarıyla şirketin kayıtlı sermayesi tavanı 450.000.000 TL'dir. Yukarıda da ifade edildiği üzere, şirket 2011 faaliyet döneminde iç kaynaklardan karşılanmak suretiyle 50.000.000 TL tutarında sermaye artırımına gitmiştir.

Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.'nin 2012 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 529.485.605 TL olup bu tutarın 300.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 66.400.396 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 13.722.714 TL'lik kısmı statü yedeklerinden, 12.205.336 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, 46.804.925 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 9.400.159 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından ve geriye kalan 80.952.075 TL'lik kısmı dönem net kârından oluşmaktadır. 2012 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesi 300.000.000 TL olup şirket bu faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artışına gitmemiştir. 31.12.2012 tarihi itibarıyla şirketin çıkarılmış sermayesi 3000.000.000 TL olup tamamı ödenmiş her biri 1 Kuruş değerindeki 30.000.000.000 paydan ibarettir. Sermaye, 1.000.000 TL tutarındaki 100.000.000 adet A Grubu hisse ve geri kalan tutarda B Grubu hisse ile temsil edilmektedir. Şirket 2499 sayılı kanun hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş olup 31.12.2011 itibarıyla şirketin kayıtlı sermayesi tavanı 450.000.000 TL'dir. Yukarıda da ifade edildiği üzere, şirket 2012 faaliyet döneminde sermaye artırımına gitmemiştir.

Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.'nin 2013 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 533.869.226 TL olup bu tutarın 350.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 72.284.703 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 841.874 TL'lik kısmı statü yedeklerinden, 7.709.743 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, 12.978.741 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 6.887.574 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından ve geriye

kalan 83.166.591 TL'lik kısmı dönem net kârından oluşmaktadır. 2013 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesi 50.000.000 TL'lik artışla 300.000.000 TL'den 350.000.000 TL'ye yükselmiştir. Şirketin 300.000.000 TL olan ödenmiş sermayesi, 19.000.000 TL'lik kısmının statü yedeklerinden, 31.000.000 TL'sinin ise olağanüstü yedeklerden karşılanması yoluyla toplam 50.000.000 TL tutarında iç kaynaklardan artırılarak 350.000.000 TL'ye yükseltilmiştir.

Bu çerçevede, Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.'nin 2010-2013 dönemlerine ilişkin finansal verileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, şirketin 2010 ve 2012 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmediği, bununla birlikte 2011 faaliyet döneminde ödenmiş sermayesini 50.000.000 TL artırmak suretiyle toplam sermayesini 250.000.000 TL'den 300.000.000 TL'ye yükseltmiş ve artırılan sermaye şirketin iç kaynaklarından karşılanmıştır. Yine 2013 faaliyet döneminde şirketin ödenmiş sermayesi 50.000.000 TL artırılarak toplam sermayesi 300.000.000 TL'den 350.000.000 TL'ye yükseltilerek iç kaynaklardan artırım sağlanmıştır.

c) Aviva Sigorta A.Ş.

Aviva Sigorta A.Ş.'nin 2010 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 75.923.430 TL olup bu tutarın 75.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 135.825 TL'lik kısmı hisse senedi ihraç primlerinden, 4.230.349 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 23.677.200 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerinden, 871.867 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, -2.125.838 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından, -25.865.973 TL'lik kısmı dönem net zararından oluşmaktadır. 31.12.2010 tarihi itibarıyla şirketin nominal sermayesi 75.000.000 TL olup tamamı ödenmiş her biri 1 Kuruş değerindeki 750.000.000 paydan ibarettir. 31.12.2010 itibarıyla şirketin sermayesi A, B ve C grubu hisselerinden oluşmaktadır. Şirket, 2010 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmemiş olup mevcut sermaye yapısını korumuştur.

Aviva Sigorta A.Ş.'nin 2011 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 76.141.568 TL olup bu tutarın 111.997.500 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 135.825 TL'lik kısmı hisse senedi ihraç primlerinden, 4.230.349 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 23.677.200 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, -802.240 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, -27.991.811 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından ve -35.105.255 TL'lik kısmı dönem net zararından oluşmaktadır. 2011 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesi 36.997.500 TL'lik artışla 75.000.000 TL'den 111.997.500 TL'ye yükselmiştir. Şirket yönetim kurulunun kararı ile kayıtlı sermaye tavanı 75.000.000 TL'den 150.000.000 TL'ye çıkarılmış ve 2011 yılı hesap yılına ilişkin yapılan olağan genel kurul toplantısında şirket kayıtlarında tescilli beklenen sermaye olarak muhasebeleştirilmiş olan 36.997.500 TL tutarındaki sermaye avansı ödenmiş sermaye olarak sınıflandırılmıştır. Böylece, şirketin 75.000.000 TL olan ödenmiş sermayesi 36.997.500 TL'lik nakdi artışla 111.997.500 TL'ye yükseltilmiştir.

Aviva Sigorta A.Ş.'nin 2012 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 79.928.895 TL olup bu tutarın 150.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 19.732.000 TL'lik kısmı tescilli beklenen sermayeden, 4.230.349 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 23.677.200 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, 1.139.176 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 63.097.066 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından, 55.931.251 TL'lik kısmı dönem net zararından oluşmaktadır. Şirket yönetim kurulu kararı ile bedelli olarak yapılan

sermaye artırımını ile çıkarılmış sermaye 75.000.000 TL'den 150.000.000 TL'ye yükseltilmiştir. Aviva International Holdings Limited tarafından 16.12.2011 tarihinde gönderilen 36.997.500 TL ile 05.04.2012 tarihinde gönderilen 36.997.500 TL tutarındaki sermaye avansları sermaye artırım sürecinin tamamlanması ile sermaye hesabında sınıflandırılmıştır. Öte yandan, yapılacak sermaye artırımında kullanılmak üzere 19.732.000 TL tutarındaki sermaye avansı, bilanço tarihi itibarıyla sermaye artışına ilişkin işlemlerin deva etmesi nedeniyle tescilli beklenen sermaye olarak muhasebeleştirilmiştir. Buna göre, 2012 yılında yapılan sermaye artırımını nakdi kaynaklardan karşılanmış olup iç kaynaklardan herhangi bir sermaye artırımını yapılamamış, zira şirketin cari ve geçmiş dönem zararları oldukça yüksek düzeyde gerçekleşmiş olup şirketin finansal yapısı iç kaynaklardan sermaye artırımını yapmaya elverişli değildir.

Bu çerçevede, Aviva Sigorta A.Ş.'nin 2010-2013 dönemlerine ilişkin finansal verileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, şirketin 2010 ve 2013 yılında herhangi bir sermaye artırımına gitmediği, 2011 ve 2012 faaliyet dönemlerinde sermaye artırımına giderek ödenmiş sermayesini 75.000.000 TL artırmak suretiyle toplam sermayesini 150.000.000 TL'ye yükseltmiş ve artırılan sermaye nakdi kaynaklardan karşılanmıştır. Şirketin dönemler itibarıyla finansal yapısı incelendiğinde, faaliyet dönemlerinin oldukça yüksek tutarlarda zararlar kapanmış olması nedeniyle sermaye artırımının şirketin iç kaynaklarından karşılanma imkânı söz konusu olmamıştır.

d) Güneş Sigorta A.Ş.

Güneş Sigorta A.Ş.'nin 2010 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 195.994.095 TL olup bu tutarın 150.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 29.182.404 TL'lik kısmı diğer sermaye yedeklerinden, 4.949.441 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 18.606.406 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 19.057.881 TL'lik kısmı diğer kâr yedeklerinden, 13.853.429 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından, -47.155.466 TL'lik kısmı dönem net zararından ve geriye kalan 7.500.000 TL'lik kısmı ise dağıtımına konu olmayan dönem kârından oluşmaktadır. 31.12.2010 tarihi itibarıyla şirketin çıkarılmış ve tamamı ödenmiş 1.500.000.000 adet hisse senedi bulunmaktadır. Şirket, TMS-16 Maddi Duran Varlıklar standardı çerçevesinde kullanım amaçlı gayrimenkullerini yeniden değerlendirme modeliyle muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu gayrimenkullerin taşınan değerlerinde yeniden değerlendirme sonucu meydana gelen artışlar, vergi etkilerinden netleştirilmiş olarak diğer sermaye yedekleri hesabında muhasebeleştirilmiştir. Öte yandan, şirket ilgili mevzuat gereğince 30.06.2007 tarihinde mevcut bulunan 12.464.935 TL tutarındaki deprem hasar karşılığını özsermaye hesaplarında diğer sermaye yedekleri hesabına aktarmıştır.

Güneş Sigorta A.Ş.'nin 2011 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 238.699.996 TL olup bu tutarın 150.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 50.886.772 TL'lik kısmı diğer sermaye yedeklerinden, 8.413.761 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 10.123.394 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, 16.584.556 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 19.128.551 TL'lik kısmı diğer kâr yedeklerinden, -42.696.600 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından ve geriye kalan 26.259.562 TL'lik kısmı dönem net kârından oluşmaktadır. 2011 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesinde herhangi bir değişiklik olmamış olup şirketin ödenmiş sermayesi 150.000.000 TL olarak yer almaktadır. 31.12.2011 itibarıyla şirketin kayıtlı sermaye tavanı 300.000.000 TL olup şirketin 31.12.2011 itibarıyla çıkarılmış ve tamamı ödenmiş 1.500.000.000 adet hisseden oluşan

150.000.000 TL ödenmiş sermayesi bulunmaktadır. Şirket 2011 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmemiştir.

Güneş Sigorta A.Ş.'nin 2012 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 242.569.367 TL olup bu tutarın 150.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 17.793.828 TL'lik kısmı diğer sermaye yedeklerinden, 8.790.834 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 11.409.216 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, 27.447.133 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 56.873.157 TL'lik kısmı diğer kâr yedeklerinden, -17.164.294 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından ve geriye kalan - 12.580.507 TL'lik kısmı dönem net zararından oluşmaktadır. 2012 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesi 150.000.000 TL olup şirket bu faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artışına gitmemiştir. 31.12.2012 tarihi itibarıyla şirketin çıkarılmış sermayesi 3000.000.000 TL olup tamamı ödenmiş her biri 0,1 TL değerindeki 3.000.000.000 paydan ibarettir. Şirket 2499 sayılı kanun hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş olup 31.12.2012 itibarıyla şirketin çıkarılmış ve tamamı ödenmiş 1.500.000.000 adet hisseden oluşan 150.000.000 TL ödenmiş sermayesi bulunmaktadır. Yukarıda da ifade edildiği üzere, şirket 2012 faaliyet döneminde sermaye artırımına gitmemiştir.

Bu çerçevede, Güneş Sigorta A.Ş.'nin 2010-2013 dönemlerine ilişkin finansal verileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, şirketin 2010-2013 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmediği anlaşılmıştır.

e) Ray Sigorta A.Ş.

Ray Sigorta A.Ş.'nin 2010 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 51.511.338 TL olup bu tutarın 137.069.856 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 2.017.811 TL'lik kısmı hisse senedi ihraç primlerinden, 16.942.762 TL'lik kısmı diğer kâr yedeklerinden, - 75.920.878 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından, - 28.598.213 TL'lik kısmı dönem net zararından oluşmaktadır. Şirket, yönetim kurulu kararı ile 200.000.000 TL olan kayıtlı sermaye tavanı içerisinde çıkarılmış sermayesini 40.049.856 TL nakit karşılığı karşılanmak suretiyle ödenmiş sermayesini 97.020.000 TL'den 137.069.856 TL'ye yükseltmiştir. Buna göre, şirket 2010 döneminde sermaye artırımına gitmekle birlikte, artırılan sermayesini nakdi kaynaklardan karşılamış olup şirket iç kaynaklardan sermaye artırımına gitmemiştir.

Ray Sigorta A.Ş.'nin 2011 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 86.461.101 TL olup bu tutarın 163.069.856 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 2.070.152 TL'lik kısmı hisse senedi ihraç primlerinden, 25.262.416 TL'lik kısmı diğer kâr yedeklerinden, - 104.281.700 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından, 340.377 TL'lik kısmı dönem net kârından oluşmaktadır. 2011 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesinin yönetim kurulu kararına istinaden, 1.492.000 TL'lik kısmı halka açık hisse sahipleri tarafından, 24.508.000 TL'lik kısmı diğer hissedarlar tarafından karşılanmak suretiyle 26.000.000 TL artırılarak ve 200.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 137.069.856 TL'den 163.069.856 TL'ye yükseltilmiştir.

Buna göre, şirket 2011 döneminde sermaye artırımına gitmekle birlikte, artırılan sermayesini nakdi kaynaklardan karşılamış olup şirket iç kaynaklardan sermaye artırımına gitmemiştir.

Ray Sigorta A.Ş.'nin 2012 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 90.198.223 TL olup bu tutarın 163.069.856 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 2.070.152 TL'lik kısmı hisse senedi ihraç primlerinden, 24.798.986 TL'lik kısmı diğer kâr yedeklerinden, - 103.477.893 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından, 3.737.122 TL'lik kısmı dönem net kârından oluşmaktadır. 2012 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesi 163.069.856 TL olup şirket bu faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artışına gitmemiştir. 31.12.2012 tarihi itibarıyla şirketin tamamı ödenmiş 16.306.985.600 adet hisse senedi bulunmakta olup şirketin hisse senetlerinin her biri 1 Kr nominal değerde olup toplam nominal değer 163.069.856 TL'dir. Buna göre, şirket 2012 döneminde sermaye artırımına gitmediğinden, iç kaynaklardan sermaye artırımına da söz konusu olmamıştır.

Bu çerçevede, Ray Sigorta A.Ş.'nin 2010-2013 dönemlerine ilişkin finansal verileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, şirketin 2010 ve 2011 faaliyet dönemlerinde sermaye artırımına gitmekle birlikte sermaye artırımını nakdi kaynaklardan karşıladığı, 2012 faaliyet döneminde ise herhangi bir sermaye artırımına gitmediğinden iç kaynaklardan sermaye artırımının da söz konusu olmadığı anlaşılmıştır.

f) Yapı Kredi Sigorta A.Ş.

Yapı Kredi Sigorta A.Ş.'nin 2010 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 313.281.250 TL olup bu tutarın 80.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 118.495.352 TL'lik kısmı sermaye düzeltmesi olumlu farklarından, 18.811.781 TL'lik kısmı sermayeye eklenecek satış kârlarından, 9.350.548 TL'lik kısmı diğer sermaye yedeklerinden, 10.293.377 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 49.633.371 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, 9.485.885 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 21.991.266 TL'lik kısmı diğer kâr yedeklerinden, 24.592.427 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından, - 18.925.162 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından, 34.742.216 TL'lik kısmı dönem net kârından, 3.898.754 TL'lik kısmı dağıtımına konu olmayan dönem kârından, 96.289 TL'lik kısmı ise azınlık paylarından oluşmaktadır. Kurumlar Vergisi Kanunu 5.1.e hükümlerine göre şirketlerin aktiflerinde yer alan taşınmazların satışından doğan kazançların %75'lik kısmı en az beş tam yıl süreyle pasifte özel bir fon hesabında tutulması kaydıyla kurumlar vergisinden müstesna tutulur. İstisna edilen kazanç beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilemez veya işletmeden çekilemez. Yapı Kredi Sigorta A.Ş., 2010 yılında gerçekleştirmiş olduğu bina satışından sağlanan ve tamamı TMS uyarınca hesaplanıp gelir tablosunda yatırım gelirleri içinde muhasebeleştirilen 3.711.141 TL satış kârının VUK'a göre hesaplanmış olan 5.198.339 TL tutarındaki kısmının %75'ine denk gelen 3.898.754 TL'yi bilançoda özsermaye altında dönem net kârı grubu içerisinde dağıtımına konu olmayan dönem kârı olarak sınıflandırmıştır. Şirketin tamamı ödenmiş 8.000.000.000 adet payı bulunmaktadır. Şirket 2010 döneminde sermaye artırımına gitmediğinden, iç kaynaklardan sermaye artırımına da söz konusu olmamıştır.

Yapı Kredi Sigorta A.Ş.'nin 2011 yılı bilançosu incelendiğinde, şirketin özsermaye toplamı 354.383.679 TL olup bu tutarın 80.000.000 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 118.495.352 TL'lik kısmı sermaye düzeltmesi olumlu farklarından, 18.811.781 TL'lik kısmı sermayeye eklenecek satış kârlarından, 13.249.303 TL'lik kısmı diğer sermaye yedeklerinden, 16.494.504 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 50.255.715 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, - 3.507.277 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 21.991.266 TL'lik kısmı diğer kâr yedeklerinden, 11.518.276 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından, - 26.480.569 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından, 76.482.642 TL'lik kısmı dönem net kârından, 5.118.045 TL'lik kısmı dağıtımına konu olmayan dönem kârından, 109.238 TL'lik kısmı ise azınlık paylarından oluşmaktadır. 31.12.2011 itibariyle şirketin kayıtlı sermaye tavanı 250.000.000 TL'dir. Şirket 2011 döneminde sermaye artırımına gitmediğinden, iç kaynaklardan sermaye artırımına da söz konusu olmamıştır.

Yapı Kredi Sigorta A.Ş.'nin 2012 yılı bilançosu incelendiğinde, , şirketin özsermaye toplamı 417.593.271 TL olup bu tutarın 101.991.226 TL'lik kısmı ödenmiş sermayeden, 118.495.352 TL'lik kısmı sermaye düzeltmesi olumlu farklarından, 18.811.781 TL'lik kısmı sermayeye eklenecek satış kârlarından, 18.367.348 TL'lik kısmı diğer sermaye yedeklerinden, 28.553.536 TL'lik kısmı yasal yedeklerden, 43.632.968 TL'lik kısmı olağanüstü yedeklerden, - 6.315.569 TL'lik kısmı finansal varlıkların değerlemesinden, 2.105.183 TL'lik kısmı geçmiş yıl kârlarından, - 19.965.350 TL'lik kısmı geçmiş yıl zararlarından, 103.362.035 TL'lik kısmı dönem net kârından, 45.665 TL'lik kısmı dağıtımına konu olmayan dönem kârından, 133.949 TL'lik kısmı ise azınlık paylarından oluşmaktadır. 2012 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesi 180.000.000 TL olup şirket bu faaliyet döneminde yönetim kurulu kararı ile çıkarılmış sermayesini, 21.991.266 TL'lik kısmını diğer kâr yedeklerinden karşılamak suretiyle 80.000.000 TL'den 101.991.266 TL'ye çıkarılmıştır. 31.12.2012 itibariyle şirketin kayıtlı sermaye tavanı 250.000.000 TL'dir. Buna göre, 2012 faaliyet döneminde 21.991.266 TL sermaye artırımına gitmiş olup sermaye artırımını şirketin diğer kâr yedeklerinden, diğer bir ifadeyle iç kaynaklardan karşılanmıştır.

Bu çerçevede, Yapı Kredi Sigorta A.Ş.'nin 2010-2013 dönemlerine ilişkin finansal verileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, şirketin 2010, 2011 ve 2013 faaliyet dönemlerinde sermaye artırımına gitmediği, 2012 faaliyet döneminde ise iç kaynaklardan sermaye artırımına gittiği anlaşılmıştır.

Genel Değerlendirme

Çalışmada inceleme kapsamına alınan ve sigorta sektöründe faaliyet gösteren ve halka arz olunan şirketlerden;

- Aksigorta A.Ş.'nin 2010-2013 dönemlerine herhangi bir sermaye artırımına gitmediği,
- Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş. 2010 ve 2012 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmediği, 2011 faaliyet döneminde ise ödenmiş sermayesini 50.000.000 TL artırmak suretiyle toplam sermayesini 250.000.000 TL'den 300.000.000 TL'ye yükselttiği ve 2013 faaliyet döneminde, şirketin ödenmiş sermayesi 50.000.000 TL'lik artışla 300.000.000 TL'den 350.000.000 TL'ye yükselttiği; 2011-2013 yıllarındaki bu sermaye artırımlarının iç kaynaklardan karşılandığı,

- Aviva Sigorta A.Ş.'nin 2010-2012 dönemlerine ilişkin finansal verileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, şirketin 2010 ve 2013 yılında herhangi bir sermaye artırımına gitmediği, 2011 ve 2012 faaliyet dönemlerinde sermaye artırımına giderek ödenmiş sermayesini 75.000.000 TL artırmak suretiyle toplam sermayesini 150.000.000 TL'ye yükselttiği ve artırılan sermaye nakdi kaynaklardan karşılandığı,
- Güneş Sigorta A.Ş.'nin 2010-2013 faaliyet döneminde herhangi bir sermaye artırımına gitmediği, dolayısıyla iç kaynaklardan sermaye artırımının da söz konusu olmadığı,
- Ray Sigorta A.Ş.'nin 2010 ve 2011 faaliyet dönemlerinde sermaye artırımına gitmekle birlikte sermaye artırımını nakdi kaynaklardan karşıladığı, 2012 faaliyet döneminde ise herhangi bir sermaye artırımına gitmediğinden iç kaynaklardan sermaye artırımının da söz konusu olmadığı,
- Yapı Kredi Sigorta A.Ş.'nin 2010, 2011 ve 2013 faaliyet dönemlerinde sermaye artırımına gitmediği, 2012 faaliyet döneminde ise iç kaynaklardan sermaye artırımına gittiği anlaşılmıştır.

Tablo 1: 2010-2013 Yıllarında Sigorta Şirketlerinde Meydana Gelen Sermaye Artırım Şekilleri

Şirketler	2010	2011	2012	2013
Ak Sigorta A.Ş.	-----	-----	-----	-----
Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.	-----	<i>İç Kaynak</i>	-----	<i>İç Kaynak</i>
Aviva Sigorta A.Ş.	-----	<i>Sermaye Taahhüdü Yoluyla</i>	<i>Sermaye Taahhüdü Yoluyla</i>	-----
Güneş Sigorta A.Ş.	-----	-----	-----	-----
Ray Sigorta A.Ş.	<i>Sermaye Taahhüdü Yoluyla</i>	<i>Sermaye Taahhüdü Yoluyla</i>	-----	
Yapı Kredi Sigorta A.Ş.	-----	-----	<i>İç Kaynak</i>	-----

Bu çerçevede, inceleme kapsamında alınan 6 şirketten 2 şirketin iç kaynaklardan diğer ikisi ise sermaye taahhüdü yoluyla sermaye artırımına gittiği diğer iki şirketin ise sermaye artırımına gitmediği tespit edilmiştir. Aynı zamanda yapılan analiz çalışmasına göre incelenen dönemde şirketlerin şarta bağlı sermaye artırımını hiç kullanmadıkları tespit edilmiştir.

3. SONUÇ

6012 sayılı kanuna göre yapılan incelemeye göre şirketlerde sermaye artırımını sermaye taahhüdü, iç kaynaklardan ve şarta bağlı olarak gerçekleştirilebilir. Bu çalışma ile halka arz yoluyla faaliyet gösteren şirketlerin sermaye artırım şekillerine değinilmiş ve artırım koşulları belirtilmiştir. 6102 sayılı TTK'nın 462. Maddesinde yer alan iç kaynaklardan sermaye artırımını uygulamada ihtiyaç olan bir hususun kanunlaştırılmasıdır. Bu maddeye göre genel kurul kararıyla ayrılmış ve belirli bir amaca özgülenmemiş yedek akçeler ile kanuni yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısımları ve mevzuatın bilançoya konulmasına ve sermayeye eklenmesine izin verdiği fonlar sermayeye dönüştürülerek sermaye iç kaynaklardan artırılacaktır. Aynı zamanda sermaye taahhüdü yolu ile yapılan artışlarda TTK' nın 459 ve 460.maddelerinde ele alınmış ve esas sermaye sistemi ile kayıtlı sermaye sistemine değinilmiştir. TTK'nın 463. maddesinde değinilen şarta bağlı sermaye artırımına ise şirketlerin fazlaca başvurmadıkları görülmektedir. Bunun nedenini ise yeni çıkarılan tahvil ve borçlanma araçlarının şirketten alacaklı olan veya çalışanlara pay vererek gerçekleştirilmesi ve bunun da daha çok üçüncü kişilerin kararına bağlı olmasına bağlayabiliriz.

Çalışmada halka arz yoluyla faaliyet gösteren sigorta şirketlerinin sermaye artırımına gidip gitmedikleri, gitmişler ise hangi kalemlerin kullanıldığına ve usulüne değinilmiştir. Bu bilgiler ışığında halka arz olunan sigorta firmalarında 2010-2013 yıllarında sermaye taahhüdü, iç kaynaklardan ve şarta bağlı olarak sermaye artırımları incelenmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre de şirketlerden Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş. ve Yapı Kredi Sigorta A.Ş.'nin sermaye artırımını bir faaliyet dönemi ile sınırlı olmak üzere iç kaynaklardan karşıladığı, Aviva Sigorta A.Ş. ve Ray Sigorta A.Ş.'nin ise ilgili faaliyet dönemlerinde sermaye taahhüdü yoluyla artırım yoluna gidildiği tespit edilmiştir.

Ulaşılan bu sonuç ile şirketlerin sermaye artırımlarında iç kaynaklardan ve sermaye taahhüdü yönteminden yararlandığı gidildiği tespit edilmiştir. Şarta bağlı sermaye artırım yönteminin ise kullanılmadığı görülmektedir. Bu çalışma ile 6102 sayılı TTK'ya göre şirketlerin sermaye artırım yöntemleri ele alınmış, şimdiye kadar yapılan hukuksal boyut çalışmalarını desteklemek amaçlı yapılan uygulama ile literatür çalışmalarını desteklediği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Akın, İrfan, (2013). Anonim Şirketlerde Esas Sermaye Artırımında Pay Sahiplerinin Hakları, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı106, Mayıs-Haziran, 11-41.

Akkale, G. Ruveyda, (2013). Kayıtlı Sermaye Yapısı Hakkında Genel Bilgi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerde Kayıtlı Sermayenin Artırım Usulü, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt XVII, 21-44.

Akyol, E. Mehmet, (2013). Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Yedek Akçeler, Yaklaşım Dergisi, Sayı: 238, Ekim 2012, www.yaklasim.com.tr, (erişim Tarihi: 05.11.2013).

Altaş, Soner,(2012). Yeni TTK'da Anonim Şirketlerin Sermaye Artırımları İçin Öngörülen Temel Yenilikler ve Değişiklikler, Mali Çözüm Dergisi, Kasım- Aralık, 137-148.

Altaş, Soner, Kanuni Yedek Akçelerin Sermaye Artırımında Kullanılmasında Yapılan Hatalar, Yaklaşım Dergisi, <http://www.ozdogrular.com/content/view/15089/>, (erişim tarihi: 12.12.2013).

Ercan, İbrahim, (2012). Sermaye Azaltımı ve Vergisel Açından Değerlendirilmesi, Mali Çözüm Dergisi, Temmuz-Ağustos , 219-228.

Karadeniz, Salim, (2012). Yeni Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirketlerde Sermaye Koyma ve Arttırma İşlemler, Yaklaşım Dergisi, Sayı: 238, Ekim, www.yaklasim.com.tr, (erişim tarihi: 12.09.2013).

Komisyon Raporu: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu, Esas No:1/324, 96.

Nazalı, Ersin., (2013). İç Kaynak ve Fon Açmazında Sermaye Artırımı, Yaklaşım Dergisi, Sayı: 242, Şubat, www.yaklasim.com.tr, (erişim tarihi: 2.08.2013).

Öncü, Ekrem; <http://www.thelira.com/yazar/31/ekrem-uncu/2098/yeni-ttknin-sermaye-artirimina-iliskin-usullerine-uyulmamasinin-cezai-yaptirimlari-nelerdir>, erişim tarihi: 14.11.2013.

T.C. Yasalar (14.02.2012) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Ankara: Resmi Gazete (27846 sayılı).

Şengür, D.Evren, (2011). Yeni Türk Ticaret Kanunu İle Anonim Şirketlerde Sermaye İle İlgili Getirilen Yenilikler, Mali Çözüm Dergisi, Ocak- Şubat,, 97-119.

Yavuz, Mustafa, (2013). Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı, Mali Çözüm Dergisi, Temmuz-Ağustos, 129-137.

Yıldız, Ekrem, (1991). İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı ve Sermaye Piyasalarına Etkileri, Atatürk Üniversitesi İşletme Bölümü Dergisi, Cilt 20, Nisan- Kasım, 99-117.